

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 24.05.2024

Semra DİNÇER

Ankara Milletvekili

Millî Eğitim Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Avrupa Birliği (AB) ve UNICEF işbirliği ile “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması” projesi 6 Şubat 2024 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından E-66621367-101.01.02-95969020 sayılı Okul Öncesi Eğitim Programının Uygulanması konulu resmi yazı ile açıklanmıştır.

Resmi yazıya göre okul öncesi eğitimde uygulanmakta olan 9 Eylül 2013 tarihli ve 132 sayılı Okul Öncesi Eğitim Programı "Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması" Projesi kapsamında güncellenerek Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'na sunulmuş ve Bakan onayı alınarak 2023-2024 eğitim öğretim yılı itibarıyla uygulanmaya konulmuştur.

Söz konusu proje ile okul öncesi eğitim programının güncellenmesine ve okul öncesi eğitime yönelik kaynakların iyileştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

"Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması" projesi, 0-6 yaş aralığındaki tüm çocukların erken çocukluk eğitimine (EÇE) erişimini arttırmayı, hizmetleri yaygınlaştırmayı ve özellikle en dezavantajlı çocukları akademik ve sosyal hayata hazırlamayı amaçlamaktadır. Proje kapsamında çocukların bilişsel, sosyal-duygusal, dil, motor ve öz bakım becerilerinin gelişiminin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Projenin 30 milyon avro bütçe ile üç yıl devam etmesi ve Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Bitlis, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Konya, Manisa, Mardin, Samsun, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon, Van illerinde altı yaşın altındaki 50 bini aşkın çocuğa destek olunması planlanmıştır.

Söz konusu projenin resmi internet sitesine göre 2024 yılı ocak ayı itibariyle proje kapsamında öngörülen birçok faaliyet tamamlanmıştır.

Ancak bu program uygulamaya konulmuşken, 26 Nisan 2024 tarihinde “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adı altında “Okul Öncesi Eğitim Programı” tekrar taslak program olarak yayınlanmıştır. Bu 2 programın 2 ay gibi kısa bir süre arayla alana sunulmuş olmasının gerekçesi açıklanmamıştır. Bu iki programın içeriklerinde çok önemli farklılıklar mevcuttur. Ayrıca hangi program değişikliğinin önümüzdeki süreçte uygulanacağı konusunda net bir açıklama da yapılmamıştır.

6 Şubat 2024 tarihinde yayınlanan Okul Öncesi Eğitim Programı’nın belli ölçülerde akademik çevrelerle iş birliği içinde hazırlandığı söyleniyordu. Ancak 26 Nisan 2024 tarihinde yayınlanan programın farklı akademik çevreler ve eğitim paydaşlarının bu hazırlık sürecine dâhil olmadan kısa sürede hazırlanıp gündeme getirildiği iddia ediliyor. Zaten program içerikleri, çocukların gelişim özellikleri açısından gözden geçirildiğinde bu durum kendisini göstermektedir.

6 Şubat 2024 tarihli Okul Öncesi Eğitim Programı’nda bilişsel, dil, sosyal-duygusal ve fiziksel gelişim alanına yönelik 86 kazanım, 525 göstergeye yer verilirken, taslak programda eğilimler, okuryazarlık bölümü içeriği dâhil edilmeksizin, sadece 7 alan ve değerlerde toplam 213 beceri, 983 alt beceriye yer verildiği görülmektedir.

Sayın Baka, 12 yıllık zorunlu eğitimde tekrarlanan bilgileri "yüzde 35 seyreltme" yoluna gidildiğini söylerken, oyun temelli olması gereken okul öncesi eğitiminde bu kadar yoğun bir akademik içerik öğrenme ortamına ciddi zarar verme potansiyeli taşımaktadır. Taslak program bu hâli ile çocuklar için en etkili öğrenme yöntemi olan oyuna ayrılacak zaman bile bırakmamaktadır.

Diğer yandan 6 Şubat 2024 tarihli Okul Öncesi Eğitim Programı ilerlemeci felsefe, öğrenen merkezli tasarımlardan çocuk merkezli tasarım yaklaşımını temel almakta, program modellerinden süreç modeli üzerine yapılandırılmaktadır. 26 Nisan 2024 tarihli taslak program incelendiğinde ise programın geliştirme süreçlerine, programın temel felsefesine, temel alınan kuram, yaklaşım ve program geliştirme modeline dair açıklamalara yer verilmediği yani genel bir felsefesi / paradigması ya da modeli olmadığı görülmektedir.

6 Şubat 2024 tarihli program ile taslak program arasındaki bir diğer farklılık birinin gelişimsel olması, diğerinin ise beceri temelli olarak ifade edilmesidir. Beceri temelli olarak geliştirildiği ifade edilen taslak programda gelişim alanları yerine öğrenme alanlarının getirilmiş olduğu,

öğreten merkezli bir yaklaşımın temel alındığı anlaşılmaktadır. Gelişimsel yaklaşım çocuğun bilişsel, duygusal, fiziksel ve sosyal gelişimini destekler; çocuğun doğal gelişim sürecine odaklanır ve onun kendi hızında öğrenmesine fırsat tanır. Becerilere dayalı yaklaşım ise çocuğun belirli becerileri edinmesini hedeflediği için bireysel farklılıkları göz ardı etme riski taşır. Beceri temelli bu programla, bireysel farklılıkları dikkate almadan tüm çocuklara aynı becerileri aynı süreç içinde kazandırmaya çalışmak anlayışı bilimsel bir eğitim yaklaşımı değildir. Her çocuğun bilişsel, duygusal ve fiziksel gelişiminin farklı olduğu unutulmamalıdır.

İki program arasında bu derece temel eğitsel farklılıklar bulunmasına rağmen hangi programın uygulanacağı konusunda bir kesinlik bulunmamakta ve Bakanlık bu konuda net açıklamada bulunmamaktadır.

Hal böyleyken, geçtiğimiz günlerde Bakanlığınız tarafından açıklanan “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adlı yeni müfredat ile “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması” projesinin rafa kaldırılması gündeme gelecektir.

Bu projenin rafa kaldırılması, proje için AB’den alınan hibe desteğinin son bulmasına ve bugüne kadar proje için yapılan tüm harcamaların rücu edilerek, proje ödeneğinin tamamının iadesi söz konusu olabilecektir.

Bu durumda da 30 milyon avro tutarında bir kamu zararının ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Diğer yandan bu tür hibe destekli projelerden çıkılması bundan sonra bu tür projelere destek alınmasına neden olacaktır.

Bu bağlamda;

1. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adlı yeni müfredatın uygulamaya geçirilmesi durumunda “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması” projesi sonlandırılacak mıdır?
2. Eğer, “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması” projesinin sonlandırılması söz konusu olarsa bu durumun gerekçesi nedir?
3. Bu iki projenin aynı anda yürütülmesi mümkün müdür?
4. “Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Arttırılması” projesi kapsamında bugüne kadar hangi kalemler için toplam ne kadar hibe desteği alınmıştır?
5. Projenin sonlandırılması durumunda ne kadarlık bir tutar geri ödenecektir?

6. AB'den alınan hibe desteğinin geri ödenmesi durumunda bu ödemeyi hangi kurum yapacaktır?
7. Cemaat ve tarikatların desteklediği iddia edilen yeni müfredatın hayata geçirilmesi için bu projeden vazgeçilmesi durumunda ortaya çıkacak kamu zararının yine bu cemaat ve tarikatlar tarafından karşılanacağı iddiası doğru mudur?
8. Bu ödenek Bakanlık bütçesinden ödenmesi durumunda ortaya çıkacak kamu zararının sorumlusu kimdir?
9. Şimdiye kadar yapılan hibe desteğinin geri ödenmesi yönünde Hazine ve Maliye Bakanlığı Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU) tarafından Bakanlığınıza bir talep olmuş mudur?
10. Tasarruf tedbirleri alınması yönünde genelgeler yayınlanırken, 30 milyon avro tutarında bir kamu zararını ortaya çıkaracak bu tür uygulamalar neden yapılmaktadır?